

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри ТРГ та ГРС
протокол № 1 від 28.08.2019 р.

Зав. кафедри

Р.П. Никифоров

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 10

Розробник: Попова С.Ю.
доцент кафедри ТРГ та ГРС,
к.т.н., доцент

2019 – 2020 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для студентів за спеціальністю 241 "Готельно-ресторанна справа"
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	10
Загальна кількість годин	300
Кількість модулів	2
Лекції, годин	60
Практичні / семінарські, годин	72
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	168
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	8
самостійної роботи студента	6
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Ціль – формування у студентів теоретичних основ організації функціонування підприємства готельного господарства на ринку, сприйнятті ними готельного господарства як невід'ємної частини сфери туризму України, яка набуває все більшого значення в економічному житті країни. Практичне застосування набутих теоретичних знань допоможе студентам оволодіти навичками організації підприємств готельного господарства, та відрегулювати його успішну діяльність на ринку готельних послуг.

Завдання: надання студентам теоретичних знань і практичних вмінь з організації трудового процесу в готельних підприємствах, виходячи з принципів раціональної організації праці відповідно до законодавства та специфіки праці в готельному господарстві України.

Предмет: вивчення організації роботи підприємств готельного господарства.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Розвиток готельного господарства в Україні

Тема 2. Нормативно-правова база діяльності підприємств готельного господарства в Україні

Тема 3. Основні міжнародні документи щодо діяльності підприємств готельного господарства

Тема 4. Класифікація, типологія та вимоги до засобів розміщення в Україні

Тема 5. Класифікація готелів в Україні за рівнем комфорту

- Тема 6. Спеціалізації готелів
Тема 7. Готелі в системі клубного відпочинку. Таймшер
Тема 8. Міжнародні готельні мережі
Тема 9. Бронювання номерів
Тема 10. Реєстрація клієнта
Тема 11. Обслуговування гостей під час проживання у готелі
Тема 12. Забезпечення безпеки в готелі
Тема 13. Виписування з номера і від'їзд гостя
Тема 14. АСУ. Автоматизація гостьового циклу за допомогою програмного комплексу «Парус-Готельне господарство»
Тема 15. Особливості функціонування служби харчування
Тема 16. Організація надання послуг харчування у номерах готелю
Тема 17. Особливості надання послуг харчування окремим контингентам у готелі
Тема 18. Основи організації праці у готелі
Тема 19. Посадові інструкції персоналу готельно-ресторанних підприємств
Тема 20. Тенденції розвитку ринку праці індустрії гостинності

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Розвиток та нормативно-правове регулювання готельної індустрії в Україні					
Тема 1. Розвиток готельного господарства в Україні	15	2	4	-	9
Тема 2. Нормативно-правова база діяльності під-приємств готельного господарства в Україні	15	2	4	-	9
Тема 3. Основні міжнародні документи щодо діяльності підприємств готельного господарства	15	2	4	-	9
Разом за змістовим модулем 1	45	6	12	-	27
Змістовий модуль 2. Засоби розміщення: класифікація, типологія, спеціалізації підприємств. Об'єднання готелів					
Тема 4. Класифікація, типологія та вимоги до засобів розміщення в Україні	12	2	4	-	6
Тема 5. Класифікація готелів в Україні за рівнем комфорту	12	2	4	-	6
Тема 6. Спеціалізації готелів	12	2	4	-	6
Тема 7. Готелі в системі клубного відпочинку. Таймшер	12	2	4	-	6
Тема 8. Міжнародні готельні мережі	13	4	4	-	5
Разом за змістовим модулем 2	61	12	20	-	29

Змістовий модуль 3. Технологічний цикл обслуговування клієнта готелю					
Тема 9. Бронювання номерів	13	4	4	-	5
Тема 10. Реєстрація клієнта	13	4	4	-	5
Тема 11. Обслуговування гостей під час проживання у готелі	13	4	4	-	5
Тема 12. Забезпечення безпеки в готелі	13	4	4	-	5
Тема 13. Виписування з номера і від'їзд гостя	13	4	4	-	5
Тема 14. АСУ. Автоматизація гостьового циклу за допомогою програмного комплексу «Парус - Готельне гос-подарство»	13	4	4	-	5
Разом за змістовим модулем 3	78	24	24	-	30
Модуль 2					
Змістовий модуль 4. Організація надання послуг харчування у готелі					
Тема 15. Особливості функціонування служби харчування і	21	2	2	-	17
Тема 16. Організація надання послуг харчування у номерах готелю	20	2	2	-	16
Тема 17. Особливості надання послуг харчування окремим контингентам у готелі	20	2	2	-	16
Разом за змістовим модулем 4	61	6	6	-	49
Змістовий модуль 5. Організація праці в готельному підприємстві					
Тема 18. Основи організації праці у готелі	16	4	2	-	11
Тема 19. Посадові інструкції персоналу готельно-ресторанних підприємств	19	4	4	-	11
Тема 20. Тенденції розвитку ринку праці індустрії гостинності	19	4	4	-	11
Разом за змістовим модулем 5	54	12	10	-	33
Усього годин	300	60	72	-	168

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Особливості розвитку готельного господарства України в різних регіонах	2
2	Спеціалізації готелів в різних регіонах України	2
3	Проблеми та перспективи розвитку клубного відпочинку в різних країнах	2
4	Історія створення та розвиток найбільш відомих готельних ланцюгів	2
5	Особливості надання основних і додаткових послуг під час проживання залежно від категорії і спеціалізації готелю	4
6	Послуги клінінгових компаній в готельних підприємствах	2
7	Використання професійної техніки і хімічних засобів готельєрами в Україні і за її межами	4
8	Вимоги до персоналу і його підготовки в різних країнах	4
9	Розвиток малих готелів в різних регіонах України	4
10	Напрями розвитку малих форм готельного бізнесу у світі	4
11	Опрацювання міжнародної нормативно-правової бази діяльності підприємств готельного господарства.	4
12	Опрацювання державних стандартів України: ДСТУ 4268:2003 та ДСТУ 4527:2006.	4
13	Опрацювання державного стандарту України: ДСТУ 4269:2003. Визначення категорії готелю (ситуаційні завдання).	2
14	Документальне оформлення бронювання готельних послуг.	2
15	Документальне оформлення реєстрації в готелі.	2
16	«Парус-Готельне господарство» (ознайомлення з системою, заповнення словарів, бронювання, реєстрація, поселення в номер /ліжка-місце, надання послуг під час проживання, переселення, поселення за пугівкою, журнал скарг тощо, оформлення звітів).	2
17	Моделювання готельного номеру за індивідуальним завданням	2
18	Техніка проведення прибиральних робіт у номері (з демонстрацією відеофільму).	2
19	Моделювання процесу надання послуг харчування у готелі (за індивідуальними завданнями).	2
20	Відпрацювання техніки обслуговування офіціанта у номері (сніданок, обід, вечеря)	4
21	Моделювання процесу надання послуг харчування різним контингентам у готелі (за груповими завданнями)	1
22	Моделювання робочих місць працівників готелю	4
23	Складання фотографії робочого дня робітника за індивідуальним завданням	2
24	Розрахунок чисельності робітників готелю	2
25	Розробка графіків виходу на роботу працівників готельного підприємства за індивідуальним завданням	2
26	Організація роботи з рекламаціями у готелі: моделювання проблемних ситуацій та їх вирішення (ділові ігри)	4
Всього		72

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Добір статистичної інформації за результатами торгів акціями та складання на її підставі таблиць та графіків.
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема лабораторних занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Розвиток та нормативно-правове регулювання готельної індустрії в Україні			
Семінар з виконанням практичних задач Тема 1. Розвиток готельного господарства в Україні	9	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань. Джерела [1, 2, 3, 5, 6, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар з виконанням практичних задач Тема 2. Нормативно-правова база діяльності підприємств готельного господарства в Україні	9	1. Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Нормативно-правова база діяльності підприємств готельного господарства в Україні» Джерела [1, 2, 3, 5, 6, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар з виконанням практичних задач Тема 3. Основні міжнародні документи щодо діяльності підприємств готельного господарства	9	1. Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Основні міжнародні документи щодо діяльності підприємств готельного господарства» Джерела [1, 2, 3, 5, 6, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Разом змістовий модуль 1	27		
Змістовий модуль 2. Засоби розміщення: класифікація, типологія, спеціалізації підприємств. Об'єднання готелів			
Семінар з виконанням практичних задач Тема 4. Класифікація, типологія та вимоги до засобів розміщення в Україні	6	1. Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Класифікація, типологія та вимоги до засобів розміщення в Україні» Джерела [1, 2, 4, 5, 7, 10]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар з виконанням практичних задач Тема 5.	6	1. Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Класифікація готелів в Україні за рівнем комфорту».	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування,

Класифікація готелів в Україні за рівнем комфорту		Джерела [1, 2, 4, 5, 7, 10]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	обговорення індивідуального завдання.
Семинар з виконанням практичних задач Тема 6. Спеціалізації готелів	6	1.Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Спеціалізації готелів» Джерела [1, 2, 4, 5, 7, 10]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Семинар з виконанням практичних задач Тема 7. Готелі в системі клубного відпочинку. Таймшер	6	1.Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Готелі в системі клубного відпочинку. Таймшер» Джерела [1, 2, 4, 5, 7, 10]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Семинар з виконанням практичних задач Тема 8. Міжнародні готельні мережі	5	1.Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Міжнародні готельні мережі» Джерела [1, 2, 4, 5, 7, 10]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Разом змістовий модуль 2	29		
Змістовний модуль 3. Технологічний цикл обслуговування клієнта готелю			
Семинар з виконанням практичних задач Тема 9. Бронювання номерів	5	1.Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Бронювання номерів» Джерела [1, 2, 8, 10, 17]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Семинар з виконанням практичних задач Тема 10. Реєстрація клієнта	5	1.Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Реєстрація клієнта» Джерела [1, 2, 8, 10, 17]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Семинар з виконанням практичних задач Тема 11. Обслуговування гостей під час проживання у готелі	5	1.Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Обслуговування гостей під час проживання у готелі» Джерела [1, 2, 8, 10, 17]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Семинар з виконанням практичних задач Тема 12.	5	1.Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Забезпечення безпеки в готелі» Джерела [1, 2, 8, 10, 17]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування

Забезпечення безпеки в готелі		3. Підготовка до презентації доповіді.	
Семінар з виконанням практичних задач Тема 13. Виписування з номера і від'їзд гостя	5	1.Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Виписування з номера і від'їзд гостя». Джерела [1, 2, 8, 10, 17]. 2. Самотестування. 3. Виконання індивідуального завдання	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, обговорення індивідуального завдання.
Семінар з виконанням практичних задач Тема 14. АСУ. Автоматизація гостьового циклу за допомогою програмного комплексу «Парус - Готельне гос-подарство»	5	1.Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Автоматизація гостьового циклу за допомогою програмного комплексу «Парус - Готельне гос-подарство»» Джерела [1, 2, 8, 10, 17]. 2. Самотестування. 3. Виконання індивідуального завдання	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Разом змістовий модуль 3	30		
Модуль 2			
Змістовий модуль 4. Організація праці в готельному підприємстві			
Семінар з виконанням практичних задач Тема 15. Особливості функціонування служби харчування	17	1. Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Особливості функціонування служби харчування» Джерела [1, 2, 8, 10, 13, 17,18]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар з виконанням практичних задач Тема 16. Організація надання послуг харчування у номерах готелю	16	1. Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Організація надання послуг харчування у номерах готелю» Джерела [1, 2, 8, 10, 13, 17,18]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар з виконанням практичних задач Тема 17. Особливості надання послуг харчування окремим контингентам у готелі	16	1. Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Особливості надання послуг харчування окремим контингентам у готелі» Джерела [1, 2, 8, 10, 13, 17,18]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Разом за змістовим модулем 4	49		
Змістовий модуль 5. Організація праці в готельному підприємстві			

Семінар з виконанням практичних задач Тема 18. Основи організації праці у готелі	11	1. Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Основи організації праці у готелі» Джерела [1, 2, 8, 10, 13, 17,18]. 2. Самотестування. 3. Виконання індивідуального завдання	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар з виконанням практичних задач Тема 19. Посадові інструкції персоналу готельно-ресторанних підприємств	11	1. Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Посадові інструкції персоналу готельно-ресторанних підприємств» Джерела [1, 2, 8, 10, 13, 17,18]. 2. Самотестування. 3. Виконання індивідуального завдання	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар з виконанням практичних задач Тема 20. Тенденції розвитку ринку праці індустрії гостинності	11	1. Опрацювання конспекту лекцій за темою: «Тенденції розвитку ринку праці індустрії гостинності» Джерела [1, 2, 8, 10, 13, 17,18]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Разом за змістовим модулем 5	33		
Разом	168		

Тема 7	1	1,5	0,5	1		4
Тема 8	1	1,5	0,5			3
Разом змістовий модуль 2	5	7,5	2,5	4		19
Змістовий модуль 3						
Тема 9	1			2		4
Тема 10	1			2		3
Тема 11	1			2		6
Тема 12				2		
Тема 13				2		
Тема 14					3	
Разом змістовий модуль 3	3			10	3	16
Разом						50
Модуль 2						
Змістовий модуль 4						
Тема 15	1	1,5	0,5	2		
Тема 16	1	1,5	0,5	2		
Тема 17	1	1,5	0,5	2	10	
Разом змістовий модуль 4	3	4,5	1,5	6	10	25
Змістовий модуль 5						
Тема 18	1	1,5	0,5	2		
Тема 19	1	1,5	0,5	2		
Тема 20	1	1,5	0,5	2	10	
Разом змістовий модуль 5	3			6	10	25
Разом						50

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Електронний конспект лекцій з дисципліни «Організація готельного господарства» для студентів напряму підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа» ден. і заоч. форм навчання / С.Ю. Попова; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Каф. ТРГ та ГРС. - Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2015. – 120 с.
2. Організація готельного господарства : засоби діагностики знань для студ. напр. підг. 6.140101 «Готельно-ресторанна справа» ден. і заоч. форм навчання / С.Ю. Попова; М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Каф. ТРГ та ГРС. - Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. – 30 с.
3. Організація готельного господарства. Методичні вказівки до виконання курсової роботи для студентів ден. і заоч. форм навчання напряму підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа» / Р.П. Никифоров, С.Ю. Попова : Донец. нац. ун-т економіки й торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. ТРГтаГРС. – Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2015. – 30 с.
4. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг : введ. 16.03.2004 р. – К., 2004. – 8 с. (Наказ Державної туристичної адміністрації України №19).
5. Послуги туристичні. Засоби розміщування. Терміни та визначення : ДСТУ 4527 : 2006. - [Чинний від 2006-02-28]. – К.: Держспоживстандарт України, 2006. – 24 с. : табл. – (Національний стандарт України).
6. Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги: ДСТУ 4268 : 2003. - [Чинний від 2003-12-23]. – К.: Держспоживстандарт України, 2004. – 10 с. : табл. – (Національний стандарт України).

Допоміжна

7. Герасименко В. Г. Основи туристського бізнесу : навч. посібник. / В. Г. Герасименко. – Одеса : Чорномор'я, 1997. – 160 с.
8. Організація обслуговування у підприємствах ресторанного господарства : підручн. для ВУЗів / [Мазаракі А. А., Благополучна Н. П., Гайовий І. І. та ін.] За ред. проф. Н. О. П'ятницької. – К.: Київ.нац. торг.-екон. Ун-т, 2007.

- 632 с. - Библиогр. с. : 618 - 624.
9. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах : підручник. - К. : Альтерпрес, 2009. - 447 с. : іл. - Библиогр. у кінці ст.
 10. Нечаюк Л. І. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент : навч. посіб. для студ. вищ. навч. / Л. І. Нечаюк. - К.: Центр навчальної літератури, 2006 . - 348с. - Библиогр. у кінці ст.
 11. Мусакин А. А. Малый отель: с чего начать, как преуспеть. Советы владельцам и управляющим / А. А. Мусакин. – СПб.: Питер, 2008. – 320 с. ил. – (Серия «Начать и преуспеть») - Библиогр. с. : 315 - 317.
 12. Лук'янова Л.Г. Уніфіковані технології готельних послуг : Навч. Посіб. / За ред.. проф. В. К. Федорченка; Л. Г. Лук'янова, Т. Т. Дорошенко, І. М. Мініч. - К.: Вища шк., 2001. – 237 с.: іл. - Библиогр. с. : 234 - 235.
 13. Медлик С. Гостиничный бизнес : Учеб. для вузов. / С. Медлик, Х. Инграм. – М.: Мунін Г. Б. Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу : навч. посібн. / Г. Б. Мунін, Ю. О. Карягін, Х. Й. Роглев, С. І. Руденко. - К. : Кондор, 2008. - 460 с. - Библиогр. с. : 448 - 458.
 14. Линн Ван Дер Ваген. Гостиничный бизнес : серия «Учебное пособие» / Линн Ван Дер Ваген. – Ростов н/Д: Фенікс, 2001. – 416 с. - Библиогр. в конце ст.
 15. Гостиничная индустрия США в 2000 году: итоги лучше, чем прогнозы / Гостиничный и ресторанный бизнес. – 2000. - № 3. – С. 57-60.
 16. Комплексная автоматизация гостини / Гостиничный и ресторанный бизнес. – 2000. - № 3. – С. 43-44.
 17. Ковалев С. Н. Гостиничный бизнес. Классификация гостиниц и стандарты первоклассных отелей : учеб. пособие / С. Н. Ковалев, Г. Е. Чернов, А. Г. Попов. - Санкт-Петербург. гос. ун-т экономики и финансов. – СПб.: Изд-во С-Петербур. гос. ун-та экономики и финансов, 2001. – 111 с. - Библиогр. в конце ст.
 18. Кабушкин Н. И. Менеджмент гостиниц и ресторанов : учебное пособие. / Кабушкин Н.И., Бондаренко Г.А. - 2-е изд. – Мн.: Новое знание, 2001. – 216 с. - Библиогр. в конце ст.

Інформаційні ресурси

19. Асоціація малих готелів та апартаментів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: < www.smallhotels.com.ua >.
20. Всі готелі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukraina.turmir.com/ua_cat_39.html>.
21. Статистична інформація. Туризм в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: < www.ukrstat.gov.ua >.
22. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. Нормативно-правова база [Електронний ресурс]. – Режим доступу: < www.kmu.gov.ua/control/npd/search >.